

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Indsendes via valg@sim.dk

Hørings svar over udkast til Bekendtgørelse om anvendelse af en digital løsning til brug for anmeldelse af nye partier og indsamling af vælgererklæringer (vælgererklæringsbekendtgørelsen)

Institut for Statskundskab ved Aarhus Universitet har blandt sine kerneområder studiet af politisk adfærd (ikke mindst i forbindelse med offentlige valg samt i og omkring politiske partier) og offentlig administration (især som den udspiller sig i forbindelse med statslig og kommunal forvaltning i Danmark).

Derfor værdsætter instituttet muligheden for at kommentere det foreliggende udkast til bekendtgørelse, der sigter på at gøre det muligt for vælgere og partier at benytte en digital løsning til at afgive og administrere vælgererklæringer i forbindelse med partiets forsøg på at blive opstillingsberettigede til folketingsvalg samt valg til Europa-Parlamentet.

I læsningen af udkastet har det været Institut for Statskundskabs udgangspunkt, at vælgere, så vidt muligt under hensyn til behovet for identifikation, bør tilsikres de bedste og mest fleksible rammer for dels at afgive vælgererklæringer for et givet parti, dels at trække en allerede afgivet erklæring tilbage. Læst med dette udgangspunkt rummer udkastet mange gode og nyttige elementer, og Institut for Statskundskab er således overordnet positivt indstillet over for udkastet og hovedlinjerne deri.

Der er dog også en række detaljer i udkastet, som efter instituttets opfattelse bør ændres og/eller præciseres. For det første er det for instituttet uforståeligt, at det i § 5, stk. 2 samt § 7, stk. 3 foreslås, at der skal gå 7 dage fra partiets registrering af en vælger, der ønsker at afgive vælgererklæring for partiet i den digitale løsning, til løsnings afsendelse af henholdsvis en e-mail eller et brev til vælgeren. Eftersom identitetskontrollen (og dermed kontrollen af, om vælgeren opfylder betingelserne for at kunne afgive vælgererklæring for det pågældende parti) først foregår i næste trin i processen (jf. § 5, stk. 3 og § 7, stk. 4), er der for instituttet at se ikke nogen grund til, at e-mailen eller brevet ikke afsendes umiddelbart efter, at partiet har registreret væl-

Instituttlederen

Birgit Kanstrup
Afdelingsleder

Dato: 28. oktober 2015

Direkte tlf.: 8716 5601
E-mail: bk@ps.au.dk

Side 1/3

geren i løsningen. Såfremt de 7 dage måtte være tænkt som en art 'betænkningstid' for vælgeren, må dette siges at være et tiltag, der dels ikke vidner om den store tillid til vælgerens beslutningsevne, dels formentlig vil have den konsekvens, at nogle vælgere, fx som følge af bortrejse eller forglemmelse, ikke får afgivet den erklæring, de havde intention om. Uanset hensigten er fristen på de 7 dage en unødigt begrænsning i vælgerens mulighed for at afgive vælgererklæringer.

For det andet bør bekendtgørelsens § 5, stk. 6 og § 7, stk. 7 efter instituttets opfattelse fastsætte et minimum for den periode, hvor vælgerens støttetilkendegivelse samt øvrige relevante oplysninger opbevares i den digitale løsning. Et forslag kunne være en minimumsperiode på 6 måneder. Overvejelsen er her at tilsikre vælgeren god tid til at reagere på den fremsendte e-mail eller brev, således at fx en længere udlandsrejse ikke kommer til at betyde, at vælgeren skal begynde processen forfra, fordi hans eller hendes oplysninger er blevet slettet fra løsningen.

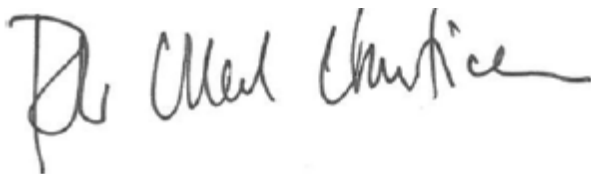
For det tredje bør § 8 vedr. tilbagetrækning af papirbaseret vælgererklæring efter instituttets opfattelse justeres på tre punkter. For det første bør der indsættes et nyt stykke 2, som parallelt med § 6, stk. 1 giver vælgere, der har afgivet papirbaseret vælgererklæring, mulighed for at trække denne tilbage gennem den digitale løsning som et alternativ til at trække den tilbage ved henvendelse til partiet som beskrevet i § 8, stk. 1. Denne mulighed ville enkelt kunne tilsikres ved, at den i § 7, stk. 5, 1. pkt. omtalte kvittering indeholder et link/url svarende til det, der indeholdes i kvitteringen sendt via Digital Post omtalt i § 5, stk. 4, jf. § 6, stk. 1. Formålet hermed ville således være at give vælgeren muligheden for hurtigt, og uden partiets mellemkomst, at tilbagetrække vælgererklæringen gennem den digitale løsning. Man kan jo ikke drage den konklusion, at blot fordi vælgeren har ønsket at afgive en papirbaseret vælgererklæring, ønsker han/hun ikke at kunne benytte muligheden for digital tilbagetrækning. For det andet bør der i § 8, stk. 2, 1. pkt. og stk. 3, 2. pkt. angives en frist, hvor inden for partiet skal have henholdsvis registreret ønsket om tilbagetrækning i løsningen og registreret den modtagne erklæring om tilbagetrækning. Instituttet vil for begge situationer forslå en frist på ikke over 7 dage. Formålet med denne frist er at sikre, at partiet ikke gennem bevidst forsinkelse eller sløset omgang med vælgererklæringer mv. forsinker effektueringen af vælgerens ønske om at trække vælgererklæringen tilbage. En bevidst forsinkelse kunne fx optræde i det tilfælde, hvor et parti under tidspres af et forestående valg ville være tæt på at opnå det nødvendige antal vælgererklæringer og derfor kunne være fristet til ikke at reagere umiddelbart på ønsker om tilbagetrækning. Såfremt vælgeren ikke måtte være bekendt med bekendtgørelsens regler på dette punkt kunne han/hun evt. tro, at enten den første henvendelse (jf. § 8, stk. 1) eller returneringen af den underskrevne tilbagetrækningserklæring (jf. stk. 3, 1. pkt.) ville være tilstrækkeligt til at sikre tilbagetrækningen. Efter bekendtgørelsen vil vælgeren jo imidlertid skulle vente på den i stk. 3, 4. pkt. omtalte kvittering for at være sikker på, at erklæringen er trukket tilbage. Endelige ville det for det tredje være instituttets råd, at der indsættes et 'Umiddelbart' som første ord i § 8, stk. 3,

5. pkt., således at det tilsikres, at partiet ikke unødigt opbevarer oplysninger om vælgere, der har trukket deres vælgererklæring tilbage.

Instituttets fjerde og sidste sæt af bemærkninger vedrører §§ 14 og 15, som omhandler situationer, hvor den digitale løsning af den ene eller anden grund ikke kan bruges. Her stiller instituttet sig for det første uforstående overfor, at det i § 14, stk. 4 og parallelt i § 15, stk. 3 foreslås, at den attesterede vælgererklæring af henholdsvis Social- og Indenrigsministeriet eller vedkommende danske repræsentation tilbagesendes til vælgeren, der så selv skal sende den til partiet. Det ville efter instituttets opfattelse være mere hensigtsmæssigt for både vælger og parti – og uden ekstra besvær for såvel Ministeriet som repræsentationen – at sende den attesterede vælgererklæring direkte til partiet. Derved fjernes en postgang, og det gøres enklere for vælgeren at udtrykke sin støtte til partiets ønske om opstilling. Den foreslåede fremgangsmåde forekommer i instituttets øjne unødigt besværlig for vælgeren. For det andet bør det parallelt med forslaget ovenfor vedr. § 8, stk. 3, 5. pkt. i § 14, stk. 5, 4. pkt. og parallelt i § 15, stk. 4, 4. pkt. præciseres, at partiet skal tilintetgøre vælgererklæringen samt alle øvrige oplysninger om den pågældende vælger umiddelbart efter modtagelsen af tilbagetrækningsønsket. Motivationen herfor er den samme som i relation til § 8, stk. 2, 1. pkt, stk. 3, 2. samt 5. pkt. jf. ovenfor.

Til trods for instituttets positive overordnede vurdering af indholdet i udkastet er det på baggrund af ovenstående instituttets forhåbning, at den igangværende høringsproces vil give anledning til en justering og præcisering af udkastet på de nævnte punkter, således at vælgernes mulighed for enklest muligt at afgive vælgererklæringer for de partier, de måtte ønske – samt eventuelt at tilbagetrække afgivne erklæringer – kan tilsikres.

Venlig hilsen

Peter Munk Christiansen
Konstitueret institutleder